



Financováno
Evropskou unií

ANALYTICKÁ ZPRÁVA č.4

Monitoring opakovaných a systémových problémů řešených členskými občanskými poradnami Asociace občanských poraden v prvním kvartále roku 2025 v následujících oblastech: sociální dávky, sociální zabezpečení, dluhy, bydlení, pracovněprávní problematika, rodina



**ASOCIACE
OBČANSKÝCH
PORADEN**

duben 2025

Zpracovali: Mgr. Andrea Kuželová, Mgr. Hynek Kalvoda na základě statistických a kazuistických dat od členských občanských poraden Asociace občanských poraden

Materiál je vytvořen v rámci projektu Profesionalizace a rozvoj v Asociace občanských poraden reg. č. CZ.03.02.02/00/22_039/0001361 financovaného z Evropského sociálního fondu z operačního programu Zaměstnanost plus



Financováno
Evropskou unií

Obsah

1. Úvod	3
2. Sociální dávky	4
3. Sociální zabezpečení	6
4. Dluhy	8
5. Bydlení	14
6. Rodina	17
7. Pracovněprávní problematika	21
8. Kazuistiky	23



1. Úvod

Tento text vznikl na základě analýzy provedené Asociací občanských poraden (AOP), která se zaměřila na opakující se a systémové problémy, s nimiž se potýkali klienti členských občanských poraden během 1. čtvrtletí 2025. AOP sdružuje (k 1.1.2025) 35 občanských poraden, včetně jejich poboček a kontaktních míst, celkem v 90 lokalitách po celé České republice, které ročně zodpoví více než 79 tisíc dotazů. Jedním z hlavních poslání těchto poraden je poskytovat občanům podporu v jejich boji s různými sociálními, ekonomickými a právními výzvami.

Hlavním cílem tohoto dokumentu je identifikovat a popsat klíčové obtíže a nedostatky v oblastech jako jsou sociální dávky, starobní a invalidní důchody, pracovně-právní problematika, rodinné právo, dluhová problematika a bydlení, případně v dalších oblastech identifikovaných poradnami. Tyto oblasti mají výrazný vliv na životy klientů a zároveň představují významné výzvy a problémy, kterým čelí. Druhým cílem dokumentu je upozornit na tyto problémy, podnítit odbornou diskuzi směřující ke spolupráci, změně a dosažení lepšího zajištění práv a potřeb klientů.

Při tvorbě dokumentu byla využita metodologie kvantitativní analýzy statistických dat a práce s případovými studiemi poskytnutými členskými občanskými poradnami Asociace občanských poraden. Data byla získána v anonymizované podobě z informačního systému Equip, který umožňuje evidovat a třídit dotazy klientů podle různých kritérií. Statistická data byla porovnána za jednotlivá 1.Q. roku 2024 a 2025, s cílem zobrazit trendy a změny v řešených otázkách.

Kategorie dotazu/období	1.Q. 2024	1.Q.2025
Sociální dávky	908	1062
Sociální zabezpečení	642	709
Pracovně-právní problematika a zaměstnanost	1262	1899
Rodinné právo	2906	3672
Dluhová problematika	7366	11502
Bydlení	1571	2080
Celkem	14655	20924

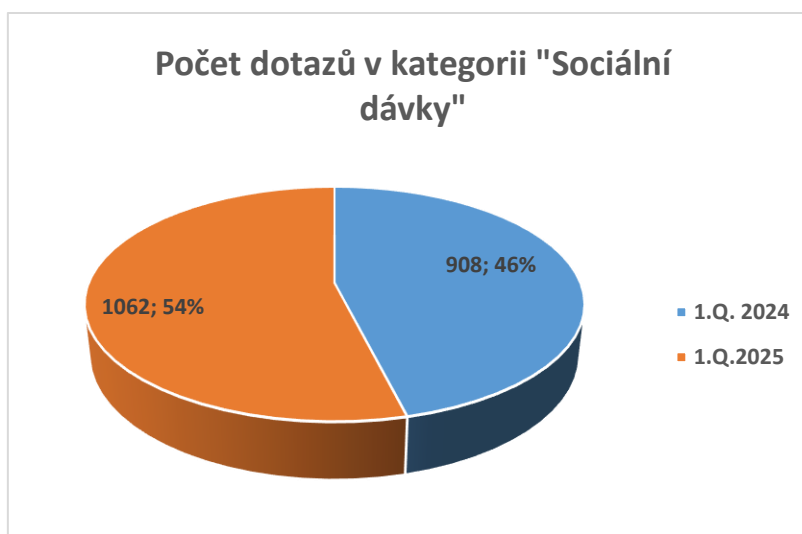
Zdroj: Equip, Informační systém AOP



2. Sociální dávky

Počet dotazů v kategorii "Sociální dávky"			
Podkategorie/období		1.Q. 2024	1.Q.2025
7.1.	Dávky pomoci v hmotné nouzi	254	308
7.2.	Dávky státní sociální podpory	400	431
7.3.	Příspěvek na péči a dávky pro osoby se zdravotním postižením	186	231
7.4.	Ostatní	68	92
Sociální dávky celkem		908	1062

Zdroj: Equip, Informační systém AOP



Nejvíce zastoupenou oblastí zůstává státní sociální podpora, zejména pak Příspěvek na bydlení, u kterého poradny zaznamenaly zvýšený zájem klientů o pomoc při vyplňování formulářů a ověřování nároku. Klienti se dále často na poradny obraceli s dotazy týkajícími se Příspěvku na živobytí, Mimořádné okamžité pomoci a Životního minima. Významnou část dotazů tvořily i žádosti o součinnost při podávání opravných prostředků v případech, kdy nebyla přiznána dávka Příspěvku na péči.

V poradnách se často setkávají se situací, kdy lidé nevychází s penězi, ale nemají ponětí možnosti nároku na některou z dávek. V případě zjištění mají ale ostych o dávky žádat. Dále poradci naráží na případy, kdy má klient nárok na Příspěvek na bydlení, ale z jeho pohledu vnímá, že je odrazován úředníky Úřadu práce s argumentací, že nárok na tuto dávku nemá, a tudíž si žádost nepodá.

Opět nesmíme opomenout zmínit, že je Příspěvek na bydlení pro řadu lidí, kteří si plánují rozpočty, obtížně předvídatelný. Také jej nezískají ve chvíli, kdy jej potřebují, ale až s odstupem času.

Jedna z klientek poraden se stala opatrovníkem otce, který byl OSVČ a prodělal mozkovou mrtvici a náhle skončil bez příjmu. Měl dluhy na zdravotním a sociálním pojištění a také u



finančního úřadu, které klientka zaplatila. Následně byla otci přiznána dávka v hmotné nouzi a obdržel 12 000 Kč za proplacení faktury, o které opatrovnice ani nevěděla a otec byl následně krácen na dávkách, i když opatrovnice za něj splatila podstatně větší dluhy a potýkala se se zoufalou finanční situací, jelikož pracovala jen krátce a při práci ještě kombinovaně dokončovala studium vysoké školy. Klientka řešila Příspěvek na péči, kdy se setkávala s nepochopením od pracovníků Úřadu práce a také z jejího pohledu vnímala, že byla odrazována od toho, aby si o něj zažádala, ač její otec již měl namířeno do zařízení, kde mu bude poskytována celodenní péče.

Další z poraden se setkala se situací, kdy klientka žádala o Příspěvek na bydlení a Úřad práce po ní požadoval příjmy od otce dítěte, přestože nebyli manželé, rozešli se a nebydleli spolu (viz kazuistika č.4). Dostačující nebylo ani když klientka doložila na úřad návrh na schválení Dohody o péči a výchově nezletilého dítěte, který podala k soudu, aby byl druh z okruhu společně posuzovaných osob vyškrtnut.

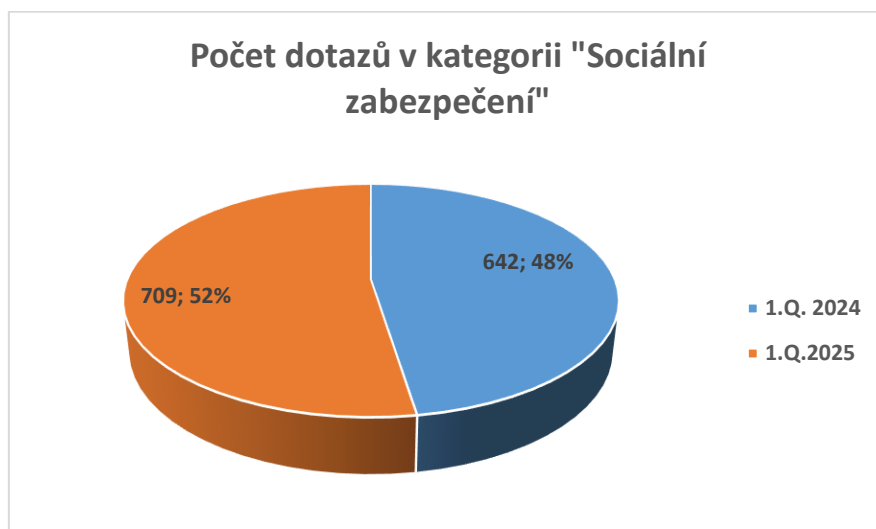
V oblasti sociálních dávek se poradci nadále potýkají především se složitostmi formulářů a neochotou pracovníků Úřadu práce klientům pomoci. Do budoucna se obávají tlaku na vyřízení sociálních dávek elektronicky, jelikož klienti občanských poraden nebudou schopni takto žádat a často nemají ani vybavení k tomu potřebné (počítače, telefony atd.) Stejný problém mají i senioři, kteří se na poradny v tomto ohledu často obracejí.



3. Sociální zabezpečení

Počet dotazů v kategorii "Sociální zabezpečení"			
Podkategorie/období		1.Q. 2024	1.Q. 2025
9.1.	Důchodové pojištění	77	79
9.2.	Starobní a pozůstalostní důchody	106	126
9.3.	Invalidní důchody	289	304
9.4.	Nemocenské pojištění	58	56
9.5.	Nemocenské dávky	88	95
9.6.	Ostatní	24	49
Sociální zabezpečení celkem		642	709

Zdroj: Equip, Informační systém AOP



Nejvíce zastoupenou oblastí jsou i nadále invalidní důchody. Klienti se na poradny nejčastěji obraceli s žádostmi o pomoc při podání námitek proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o nepřiznání nebo snížení invalidního důchodu. Dále byly časté dotazy týkající se samotného podání žádosti o invalidní důchod a požadavky na zvýšení již přiznaného důchodu. Klienti se rovněž i dotazovali na nárok na vdovský důchod či se chtěli informovat na předdůchod.

V této oblasti poradny zmiňují, jakožto i v předchozích zprávách, špatnou komunikaci s Českou správou sociálního zabezpečení. Pozitivním faktem je, že se klienti telefonicky obvykle na linku ČSSZ dovolají, pokaždé však naráží na jiného pracovníka, který jim sděluje odlišné informace, nebo potřebné informace k případu vůbec nemá a není je schopen odkázat na kompetentního člověka. V poslední době se s tímto problémem setkávají v poradnách opakovaně. Operátoři jsou sice milí a zdá se, že vyvíjí snahu, ale měsíce není možné zjistit relevantní informace. ČSSZ nereagovala odpovídajícím způsobem ani na písemné podání, kdy sice klientka odpověď



obdržela, ale na obsah jejího dopisu nebylo vůbec reagováno. Poradci mají zkušenost, že je to pro klienty velice frustrující a někteří řešení situace raději vzdají.

Poradny opět upozorňují na velmi dlouhé doby vyřizování žádosti o důchody. Obzvláště dlouhá doba je u zahraničních důchodů – lidé na vyřízení čekají i roky a jsou odkázáni pouze na sociální dávky. Rovněž na výplatu nemocenské nebo ošetřovného čekají klienti více než dva měsíce, což je může přivést do finančních potíží.

Aktuálně poradny zaznamenaly trend při zpřísňování posudkového hodnocení zdravotního stavu klientů. Značným problémem v této oblasti je situace, kdy si osoba podá žádost o invalidní důchod, dosáhne 30 % snížení pracovní schopnosti a následně podá námitky. Tento způsob obrany je v mnoha případech neúčinný. Když ještě nastane situace, že po novém přezkumu má osoba najednou sníženou pracovní schopnost jen 25 %, klient nemá energii dál pokračovat v řešení, natož podávat správní žalobu ve věci k soudu.

Poradny pro dokreslení zmiňují případ klienta, kterému posudkový lékař přiznal pokles pracovní schopnosti o 20 % + 10 % s přihlédnutím k profesi. Přitom v rozhodnutí ČSSZ bylo uvedeno, že došlo pouze k poklesu pracovní schopnosti o 20 %. K navýšení posudkovým lékařem nebylo přihlédnuto (viz příložená kazuistika č.5).

Klienti sami často uvádí, že jim byl invalidní důchod snížen či odebrán na základě předchozích zpráv, které posudkový lékař měl, nevyžadovali ani doplnění a rovnou ve věci rozhodli. Lze tedy uvést, že posudkoví lékaři při přezkumech zdravotního stavu stále častěji snižují stupeň invalidity nebo nepřiznávají pokračování invalidního důchodu, i když klienti sami neuvádějí zlepšení stavu. Hodnocení bývá formální a často nevychází z komplexní dokumentace specialistů. Poradci se setkali situací, kdy se klient obával toho, že pokud podá námitku proti snížení invalidního důchodu, bude mu invalidní důchod dokonce odebrán zcela. Odebrání se objevuje i u osob s psychiatrickým onemocněním. Jako důvod pro odnětí invalidního důchodu bývá uváděna stabilizace stavu.

U některých klientů dochází ke snížení stupně invalidity na základě skutečnosti, že pracují nebo si přivydělávají – posudkový lékař pak vyhodnotí jejich pracovní schopnosti jako dostatečné bez ohledu na reálné omezení.

Dále byl zmíněn případ klienty, která se dozvěděla až zpětně o skutečnosti, že jí byla ukončena nemocenská ze strany ČSSZ (viz kazuistika č.6).



4. Dluhy

Počet dotazů v kategorii "Dluhová problematika"			
Podkategorie/období		1.Q. 2024	1.Q.2025
5.1.	Rodinný a osobní rozpočet	89	114
5.2.	Práva a povinnosti dlužníků	1520	2559
5.3.	Práva a povinnosti věřitelů	433	651
5.4.	Rozhodčí doložka a rozhodčí řízení	20	11
5.5.	Soudní a exekuční vymáhání peněžité povinnosti dlužníka	1265	1437
5.6.	Insolvenční řízení	3918	6541
5.7.	Ostatní	121	189
Dluhová problematika celkem		7366	11502

Zdroj: Equip, Informační systém AOP



V některých poradnách došlo k výraznému nárůstu počtu klientů řešící dluhovou problematiku, a to především díky úpravě podmínek pro vstup do insolvenčního řízení, s čímž souvisí i zvýšený zájem o poskytování základních informací k procesu oddlužení i k aktuální podobě insolvenčního zákona včetně jeho novely. Přetrvává pomoc při vyplňování dotazníků a odpovídání na výzvy ze strany insolvenčních správců, zejména v případech, kdy klienti nejsou schopni sami odpovědi správně a srozumitelně formulovat. Mezi další řešená témata patřily dotazy ohledně poskytování informací ohledně přihlášek pohledávek do insolvenčního řízení, konkrétně v situaci úpadku zaměstnavatele, vymáhání dlužného výživného, kde se řeší uplatnění práv dítěte vůči povinnému rodiči, sepisování platebních rozkazů v souvislosti s dlužnými pohledávkami a mapování a stabilizace finančního rozpočtu u klientů v probíhajícím oddlužení.



S ohledem na výše uvedené vstupuje počet klientů, jež chtějí vstoupit do oddlužení. Často jsou to velmi mladí lidé majících již na začátku dospělosti větší počet exekucí. Poradny také evidují klienty, kteří jsou v oddlužení a pomáhají jim dodržovat podmínky oddlužení. Problémem je pro klienty mnohdy i komunikace s insolvenčním správcem, kdy jim není úplně jasné, co se po nich žádá a zbytečně pak dochází ke komplikacím.

K otázce oddlužení a opětovné exekuce poradny sdělují, že ačkoliv by již praxe v postupu exekutorů u dlužníků po oddlužení měla být známá, stále se ještě na poradny obrací klienti, kterým byly znovu nařízeny srážky z příjmů nebo zablokován účet, ačkoliv úspěšně prošli oddlužením a tato exekuce měla být přihlášená do insolvence. Někteří exekutoři to zkouší opětovně a vystavují klienty dalšímu stresu a ohrožení jejich domácnosti. Povinní se znovu musí bránit a hledat sílu k řešení nově vzniklé situace. Exekutorské úřady by si však snadno mohly ověřit, za dlužníci prošli úspěšně insolvenčním řízením a zda došlo k oddlužení, a tudíž je další vymáhání této nepřihlášené pohledávky v rozporu s insolvenčním zákonem. S politováním například poradna v Brně uvádí, že se podobných případů objevuje více, což pro dlužníky bývá velmi stresující. Poté, co si prošli oddlužením a po několika letech si konečně „oddechli“, se situace opakuje a opět dochází k vymáhání a klienti se musí bránit. Ne každý se v situaci včas zorientuje a podnikne patřičné kroky, tzn. podá návrh na zastavení exekuce.

Poradny upozorňují o na občasný nátlak exekutorů. Například jednu z poraden navštívil klient-příbuzný člověka s exekucemi, který zaplatil na nátlak exekutora i několik desítek tisíc za svého příbuzného, jelikož měl obavy, aby mu nezabavili i jeho majetek. Poradci následně hovořili s exekučním vykonavatelem a bylo jim řečeno, že klient dobrovolně zaplatil za dlužníka, jelikož mu chtěl pomoci.

V oblasti dluhů poradny dále opakovaně naráží na situace, kdy manžel zodpovědný za dluhy v manželství nedostane dostatek informací o dluzích a věřitelích svého manžela. Takže i když podle § 732 Občanského zákoníku má právo ohradit se proti dluhům, o kterých nevěděl, v praxi je velmi složité toto právo realizovat. Navíc je velmi sporná i lhůta, kdy se toto má bezodkladně dít, ale lidé se o svém právu ohradit se proti dluhům manžela dozvídají v poradně třeba týden a více poté, co dluhy zjistili. Poradci také mají za to, že pokud se již manželé rozvedou a stanoví si ve vypořádání majetku, kdo z nich bude jaký dluh hradit, mělo by to mít pro věřitele větší váhu. Stává se, že manžel i po rozvodu hradí dluhy, které nabral druhý manžel za manželství, a následné zpětné vymáhání dluhů uhrazených prostřednictvím žaloby o bezdůvodné obohacení je zdouhavé a pro bývalého manžela v roli žalobce traumatizující. Navíc nemá takový manžel jistotu, že se v konečném důsledku k penězům skutečně dostane, neboť platný rozsudek ještě neznamená, že bude dle něj plněno.

Jako zásadní problém poradny uvádí oblast hrazení odměn insolvenčnímu správci za přezkum pohledávek ze strany dlužníka. Podle insolvenčního zákona je dlužník v řízení o oddlužení povinen hradit odměnu insolvenčnímu správci za přezkum přihlášených pohledávek. Tato



odměna náleží správci za každou jednotlivou přihlášku a dlužník ji hradí z prostředků, které nejsou určeny k uspokojování věřitelů – tedy ze své nezabavitelné částky.

V praxi dochází k situaci, kdy dlužník nemá reálnou možnost odměnu správci uhradit, protože po podání návrhu na oddlužení mu stále probíhají exekuční srážky ze mzdy. Tyto srážky jsou deponovány zaměstnavatelem, tedy nejsou připsány ani správci, ani dlužníkovi. Dlužník tak nemůže s deponovanými prostředky nijak disponovat, ačkoliv mu mezitím vzniká povinnost uhradit správci odměnu za přezkum pohledávek.

Klientka, která se na poradnu obrátila, čelí 19 přihlášeným pohledávkám. Odměna insolvenčnímu správci za jejich přezkum činí 22 990 Kč (1 210 Kč za každou přihlášku včetně DPH). Zaměstnavatel klientce provádí srážky na základě stále probíhající exekuce a deponuje je. Klientce tak ze mzdy zůstává pouze 16 500 Kč. Z této částky musí hradit nájemné ve výši 11 200 Kč a další základní životní náklady. Na úhradu odměny za přezkum jí tak nezůstávají žádné prostředky, přestože zákon předpokládá, že tato odměna bude uhrazena bezprostředně po skončení přezkumného řízení.

Systémovým problémem tedy je, že zákon nepočítá s reálnou životní situací dlužníka v období mezi podáním návrhu na oddlužení a rozhodnutím o jeho povolení. Dlužník nemá přístup ke svým penězům, protože jsou blokovány deponováním v rámci dosud probíhající exekuce. Současně však zákon neumožňuje odměnu správce uhradit jiným způsobem, např. z prostředků, které by jinak šly na uspokojení věřitelů. Dlužník je tak v pasti, kdy mu zákonná povinnost vzniká, ale reálně ji nemá z čeho plnit.

Možným dopadem může být ohrožení schopnosti dlužníka pokračovat v oddlužení. Neuhrazení přezkumné odměny může vést ke zpochybnění poctivého záměru, znevýhodnění dlužníků s větším počtem věřitelů – vyšší počet přihlášek znamená výrazně vyšší odměnu správci a samozřejmě sociální dopad – ohrožení bydlení a základních potřeb kvůli povinnosti, kterou nelze legálně splnit.

Návrhem řešení je změna legislativy, jež by umožnila úhradu odměny správce z deponovaných prostředků, nebo pozdější splatnost odměny za přezkum např. až po povolení oddlužení a zahájení splátkového režimu. Dalším návrhem je metodické doporučení Ministerstva spravedlnosti nebo Soudcovské unie k řešení těchto situací praxí a zohlednění problému soudy při posuzování schopnosti dlužníka plnit povinnosti v rámci oddlužení.

Jedna z poraden dále uvádí, že řešila případy klientů, kterým bylo exekučně zabaveno auto nebo si ho nový majitel nepřepsal, a vzniknul jim tak dluh u České kanceláře pojistitelů, jenž následně skončil v exekuci.

Jako poslední problém poradny uvádí možnost zřídit si od nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů několik půjček v řádů tisíců až deseti tisíců korun s dobou splatnosti do 30 dnů, které klient není reálně schopen splácet.



K otázce dluhů spojených s rodinnou problematikou a sociálními dávkami je v kazuistice č.2 zpracován případ klienta, se kterým jedna z členských poraden řešila podání návrhu na oddlužení, ale kromě tohoto se poradci věnovali otázce určení otcovství a uplatnění nároků na slevu na dani a podání žádostí o dávky. Ačkoliv rad a návrhů ohledně možnosti zvýšení příjmů klient nevyužil, je potřeba řešit situaci klientů komplexně včetně výdajů a příjmů celé domácnosti, nikoliv jen klienta samotného, protože se dluhová zátěž klientů promítá do celé situace rodiny. Klienti nemají přehled o možných nárocích/dávkách a je pro ně problematické a složité o dávky žádat.

PŘEDCHOZÍ

V některých poradnách došlo k výraznému nárůstu počtu klientů řešící dluhovou problematiku, a to především díky úpravě podmínek pro vstup do insolvenčního řízení, s čímž souvisí i zvýšený zájem o poskytování základních informací k procesu oddlužení i k aktuální podobě insolvenčního zákona včetně jeho novely. Přetrvává pomoc při vyplňování dotazníků a odpovídání na výzvy ze strany insolvenčních správců, zejména v případech, kdy klienti nejsou schopni sami odpovědi správně a srozumitelně formulovat. Mezi další řešená témata patřily dotazy ohledně poskytování informací ohledně přihlášek pohledávek do insolvenčního řízení, konkrétně v situaci úpadku zaměstnavatele, vymáhání dlužného výživného, kde se řeší uplatnění práv dítěte vůči povinnému rodiči, sepisování platebních rozkazů v souvislosti s dlužnými pohledávkami a mapování a stabilizace finančního rozpočtu u klientů v probíhajícím oddlužení.

S ohledem na výše uvedené vstoupá počet klientů, jež chtějí vstoupit do oddlužení. Často jsou to velmi mladí lidé majících již na začátku dospělosti větší počet exekucí. Poradny také evidují klienty, kteří jsou v oddlužení a pomáhají jim dodržovat podmínky oddlužení. Problémem je pro klienty mnohdy i komunikace s insolvenčním správcem, kdy jim není úplně jasné, co se po nich žádá a zbytečně pak dochází ke komplikacím.

K otázce oddlužení a opětovné exekuce poradny sdělují, že ačkoliv by již praxe v postupu exekutorů u dlužníků po oddlužení měla být známá, stále se ještě na poradny obrací klienti, kterým byly znovu nařízeny srážky z příjmů nebo zablokován účet, ačkoliv úspěšně prošli oddlužením a tato exekuce měla být přihlášena do insolvence. Někteří exekutoři to zkouší opětovně a vystavují klienty dalšímu stresu a ohrožení jejich domácnosti. Povinní se znovu musí bránit a hledat sílu k řešení nově vzniklé situace. Exekutorské úřady by si však snadno mohly ověřit, za dlužníci prošli úspěšně insolvenčním řízením a zda došlo k oddlužení, a tudíž je další vymáhání této nepřihlášené pohledávky v rozporu s insolvenčním zákonem. S politováním například poradna v Brně uvádí, že se podobných případů objevuje více, což pro dlužníky bývá velmi stresující. Poté, co si prošli oddlužením a po několika letech si konečně



„oddechli“, se situace opakuje a opět dochází k vymáhání a klienti se musí bránit. Ne každý se v situaci včas zorientuje a podnikne patřičné kroky, tzn. podá návrh na zastavení exekuce.

Poradny upozorňují o na občasný nátlak exekutorů. Například jednu z poraden navštívil klient-příbuzný člověka s exekucemi, který zaplatil na nátlak exekutora i několik desítek tisíc za svého příbuzného, jelikož měl obavy, aby mu nezabavili i jeho majetek. Poradci následně hovořili s exekučním vykonavatelem a bylo jim řečeno, že klient dobrovolně zaplatil za dlužníka, jelikož mu chtěl pomoci.

V oblasti dluhů poradny dále opakovaně naráží na situace, kdy manžel zodpovědný za dluhy v manželství nedostane dostatek informací o dluzích a věřitelích svého manžela. Takže i když podle § 732 Občanského zákoníku má právo ohradit se proti dluhům, o kterých nevěděl, v praxi je velmi složité toto právo realizovat. Navíc je velmi sporná i lhůta, kdy se toto má bezodkladně dít, ale lidé se o svém právu ohradit se proti dluhům manžela dozvídají v poradně třeba týden a více poté, co dluhy zjistili. Poradci také mají za to, že pokud se již manželé rozvedou a stanoví si ve vypořádání majetku, kdo z nich bude jaký dluh hradit, mělo by to mít pro věřitele větší váhu. Stává se, že manžel i po rozvodu hradí dluhy, které nabral druhý manžel za manželství, a následné zpětné vymáhání dluhů uhrazených prostřednictvím žaloby o bezdůvodné obohacení je zdoluhavé a pro bývalého manžela v roli žalobce traumatizující. Navíc nemá takový manžel jistotu, že se v konečném důsledku k penězům skutečně dostane, neboť platný rozsudek ještě neznamená, že bude dle něj plněno.

Jako zásadní problém poradny uvádí oblast hrazení odměn insolvenčnímu správci za přezkum pohledávek ze strany dlužníka. Podle insolvenčního zákona je dlužník v řízení o oddlužení povinen hradit odměnu insolvenčnímu správci za přezkum přihlášených pohledávek. Tato odměna náleží správci za každou jednotlivou přihlášku a dlužník ji hradí z prostředků, které nejsou určeny k uspokojování věřitelů – tedy ze své nezabavitelné částky.

V praxi dochází k situaci, kdy dlužník nemá reálnou možnost odměnu správci uhradit, protože po podání návrhu na oddlužení mu stále probíhají exekuční srážky ze mzdy. Tyto srážky jsou deponovány zaměstnavatelem, tedy nejsou připsány ani správci, ani dlužníkovi. Dlužník tak nemůže s deponovanými prostředky nijak disponovat, ačkoliv mu mezitím vzniká povinnost uhradit správci odměnu za přezkum pohledávek.

Klientka, která se na poradnu obrátila, čelí 19 přihlášeným pohledávkám. Odměna insolvenčnímu správci za jejich přezkum činí 22 990 Kč (1 210 Kč za každou přihlášku včetně DPH). Zaměstnavatel klientce provádí srážky na základě stále probíhající exekuce a deponuje je. Klientce tak ze mzdy zůstává pouze 16 500 Kč. Z této částky musí hradit nájemné ve výši 11 200 Kč a další základní životní náklady. Na úhradu odměny za přezkum jí tak nezůstávají žádné prostředky, přestože zákon předpokládá, že tato odměna bude uhrazena bezprostředně po skončení přezkumného řízení.



Systémovým problémem tedy je, že zákon nepočítá s reálnou životní situací dlužníka v období mezi podáním návrhu na oddlužení a rozhodnutím o jeho povolení. Dlužník nemá přístup ke svým penězům, protože jsou blokovány deponováním v rámci dosud probíhající exekuce. Současně však zákon neumožňuje odměnu správce uhradit jiným způsobem, např. z prostředků, které by jinak šly na uspokojení věřitelů. Dlužník je tak v pasti, kdy mu zákonná povinnost vzniká, ale reálně ji nemá z čeho plnit.

Možným dopadem může být ohrožení schopnosti dlužníka pokračovat v oddlužení. Neuhrazení přezkumné odměny může vést ke zpochybnění poctivého záměru, znevýhodnění dlužníků s větším počtem věřitelů – vyšší počet přihlášek znamená výrazně vyšší odměnu správci a samozřejmě sociální dopad – ohrožení bydlení a základních potřeb kvůli povinnosti, kterou nelze legálně splnit.

Návrhem řešení je změna legislativy, jež by umožnila úhradu odměny správce z deponovaných prostředků, nebo pozdější splatnost odměny za přezkum např. až po povolení oddlužení a zahájení splátkového režimu. Dalším návrhem je metodické doporučení Ministerstva spravedlnosti nebo Soudcovské unie k řešení těchto situací praxí a zohlednění problému soudy při posuzování schopnosti dlužníka plnit povinnosti v rámci oddlužení.

Jedna z poraden dále uvádí, že řešila případy klientů, kterým bylo exekučně zabaveno auto nebo si ho nový majitel nepřepsal, a vzniknul jim tak dluh u České kanceláře pojistitelů, jenž následně skončil v exekuci.

Jako poslední problém poradny uvádí možnost zřídit si od nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů několik půjček v řádů tisíců až deseti tisíců korun s dobou splatnosti do 30 dnů, které klient není reálně schopen splácet.

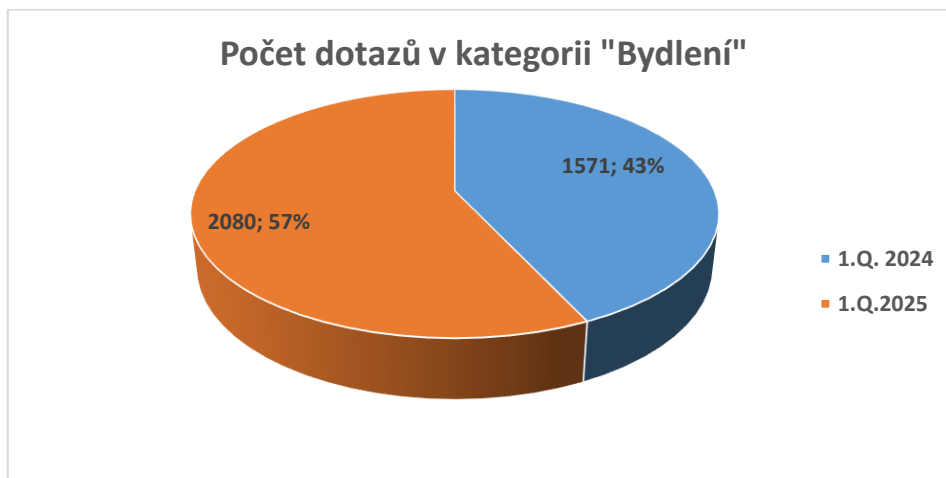
K otázce dluhů spojených s rodinnou problematikou a sociálními dávkami je v kazuistice č.2 zpracován případ klienta, se kterým jedna z členských poraden řešila podání návrhu na oddlužení, ale kromě tohoto se poradci věnovali otázce určení otcovství a uplatnění nároků na slevu na dani a podání žádostí o dávky. Ačkoliv rad a návrhů ohledně možnosti zvýšení příjmů klient nevyužil, je potřeba řešit situaci klientů komplexně včetně výdajů a příjmů celé domácnosti, nikoliv jen klienta samotného, protože se dluhová zátěž klientů promítá do celé situace rodiny. Klienti nemají přehled o možných nárocích/dávkách a je pro ně problematické a složité o dávky žádat.



5. Bydlení

Počet dotazů v kategorii "Bydlení"			
Podkategorie/období		1.Q. 2024	1.Q.2025
3.1.	Problematika SVJ	82	99
3.2.	Problematika bytových družstev	49	23
3.3.	Nájem bytu či domu	849	1066
3.4.	Podnájem bytu či domu	62	79
3.5.	Bydlení na základě služebnosti	42	60
3.6.	Bydlení na základě ubytovací smlouvy	17	25
3.7.	Jiný právní důvod bydlení	88	118
3.8.	Sousedské vztahy	160	208
3.9.	Ostatní	222	402
Bydlení celkem		1571	2080

Zdroj: Equip, Informační systém AOP



Aktuálně je nejčastěji poskytováno poradenství ve věci ukončení nájemního vztahu, a to jak z pohledu nájemců, tak pronajímatelů. Nájemci řeší především práva a povinnosti při ukončení nájmu, a to u smluv na dobu určitou i neurčitou. Často se obracejí na poradnu s otázkami týkajícími se podmínek ukončení smlouvy a vyúčtování služeb. Výrazněji se v tomto období objevují i dotazy na platnost a obsah nájemních smluv- klienti se zajímají, zda jsou smlouvy uzavřené v minulosti platné, případně co vše musí nájemní smlouva obsahovat.

Velký nárůst byl v některých poradnách zaznamenán u témat týkajících se společenství vlastníků jednotek. Klienti se obracejí s dotazy na práva a povinnosti členů, výklad stanov, průběh schůzí či oprávněnost jednotlivých rozhodnutí výboru.



Poradci s klienty řeší i (ne)vrácení kauce od pronajímatele nebo od nájemní agentury. V posledních měsících se na poradny v této souvislosti obrátilo několik cizinců, u nichž pronajímatel využívá jazykové bariéry a jejich neznalosti práv a povinností v rámci českých zákonů. Kazuistika č.1 upozorňuje na postup pronajímatele ULOV DOMOV, která přislíbila klientovi vrácení kauce, což nedodržela a navíc požaduje po klientovi zaplacení pokuty s pozdní úhradou nájemného.

Velmi častou situací, kterou s klienty poradci dále řeší, je otázka práv a povinností pronajímatelů v souvislosti s dokládáním a prováděním vyúčtování služeb. Jak už jsme mnohokrát uváděli, pronajímatelé mnohdy celá léta nepředkládají nájemcům vyúčtování ani podklady od dodavatelů energií. Klienti však vyúčtování dožadují pro nárok na Příspěvek na bydlení, jelikož to po nich Úřad práce vyžaduje. Pokud pronajímatel vyúčtování provede, často si klienti stěžují, že je neprůkazné a nemají možnost si ověřit, zda spotřeba odpovídá a z jaké ceny pronajímatel vychází. Dodavatelé energií odmítají sdělit klientům informace, jelikož smlouva je mezi dodavatelem a odběratelem- tj. pronajímatelem. Klienti se na poradny také obrací ve chvíli, kdy po nich chce pronajímatel uhradit nedoplatek, ačkoliv jsou klienti přesvědčeni, že žijí úsporně, takřka netopí, mají malou spotřebu vody a žijí v bytě sami. Případně klienti poradnu vyhledají ve chvíli, kdy je už nájem ukončen, ale pronajímatel si neoprávněně ponechal kauci s odůvodněním, že peníze použije „na případný nedoplatek při vyúčtování“. Málokterý klient s platnou nájemní smlouvou se ale odváží jít s pronajímatelem do sporu, protože hrozí, že mu pronajímatel neprodlouží smlouvu. Několik nájemců se na poradny také obrátilo s dotazy, co spadá mezi služby, které jim má pronajímatel vyúčtovat a co je vlastně nákladem nájemce, protože není výjimkou, že nájemci platí pronajímatelům i fond oprav, pojištění bytu apod.

Ne zřídka se na poradny obrací lidé řešící sousedské spory. V těchto případech poskytují poradci podporu při sepisování výzev či stížností. Nicméně, i když jde o spory v obecních bytech, klienti naráží na úřadech na nepochopení. V konečném důsledku se jedná o velmi psychicky vyčerpávající spory, kdy tito lidé nemají zastání. Je pro ně velmi obtížné prokazovat problémy se sousedy natolik, aby úřad vyřešil věc výpovědí z nájmu problémového nájemce. Nakonec zůstává jedinou možností pro tyto lidi odstěhovat se, což je např. pro seniory téměř nemyslitelné.

Často poradny navštěvují rodiny nebo jednotlivci s tím, že ztratili bydlení. Azylové domy jsou plné a fungují na pořadníky. Klienti tak nemají kam jít, mnohdy nemají ani dostatek financí a jsou odkázáni na noclehárny a ubytovny.

V oblasti nájemního bydlení stále přetrvává stav, kdy poptávka výrazně převyšuje nabídku. Klienti si chtějí bydlení udržet, proto neřeší případné prohřešky majitelů, které zmiňujeme výše. Přesto přibývá klientů, kteří bydlení ztrácejí a stěhují se na ubytovny nebo do azylových domů.



Financováno
Evropskou unií

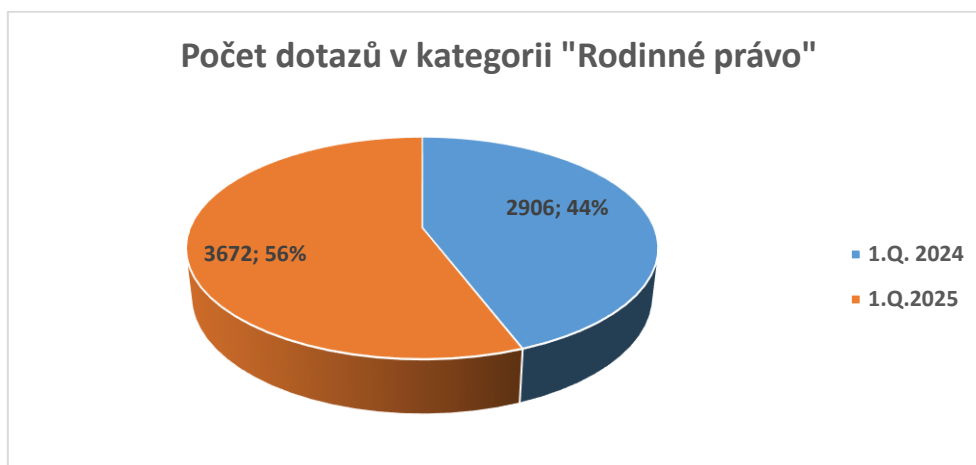
Jiná poradna zmínila možnou lichvu při převodu nemovitosti a následnou pomoc klientům s žádostí o bezplatného advokáta. Jednalo se o dva téměř totožné případy, ve kterých figurovala stejná společnost. Zadlužený klient buď narazil na internetu na lákavou nabídku nebo ve druhém případě byl osloven samotnou společností (Bytové družstvo Jak bydlet doma VI), že od něj společnost odkoupí nemovitost a vyplatí jeho exekuce. Družstvo pak klientovi nemovitost (rodinný dům) pronajala, což bylo ale podmíněno tím, že se klient stane členem družstva a učiní členský vklad ve výši zbytku kupní ceny. Pokud klient žádal o výplatu části členského vkladu, byl mu automaticky zvýšen nájem o 1,2% z vrácené částky. Jakmile klient nezvládal uhrazovat nájem, byl z družstva vyloučen, avšak družstvo se nemá k vrácení zbytku členského vkladu. Naopak soudně vymáhá dlužný nájem. Poradcům se jevila podezřelá nízká kupní cena nemovitosti, dále poplatky, které si družstvo v souvislosti s převodem nemovitosti účtovalo (šlo o statisíce) a taktéž skutečnost, že nedošlo ze strany družstva k úhradě všech závazků, které klient v době uzavření kupní smlouvy měl. Problematické bylo i následné razantní zvýšení nájmu. Taktéž další postup družstva, kdy po vyloučení z družstva ukončili klientovi nájem a nemovitost obratem prodali jinému vlastníku s hrozbou žaloby na vyklizení. Klientovi tak vznikl další dluh na nájmu, zůstal bez nemovitosti a bez výplaty zbytku kupní ceny.



6. Rodina

Počet dotazů v kategorii "Rodinné právo"			
Podkategorie/období		1.Q. 2024	1.Q.2025
2.1.	Vznik manželství	7	3
2.2.	Zánik manželství	700	824
2.3.	Práva a povinnosti manželů a bývalých manželů (výživné, přispívání na domácnost, správa majetku, SJM)	350	427
2.4.	Vztahy mezi rodiči a dětmi	1529	1889
2.5.	Náhradní péče (pěstounství, poručenství, ústavní péče, osvojení)	73	129
2.6.	Práva a povinnosti nesezdaných partnerů (druh a družka)	74	76
2.7.	Práva a povinnosti registrovaných partnerů	7	8
2.8.	Vztahy mezi ostatními rodinnými příslušníky a jinými blízkými osobami (včetně výživného a styku mezi nimi)	71	108
2.9.	Domácí násilí	42	35
2.10.	Ostatní	53	173
Rodinné právo celkem		2906	3672

Zdroj: Equip, Informační systém AOP



Nejčastější zakázky v této oblasti jsou stále návrhy na svěření do péče, návrh na úpravu styku, návrhy na svěření do pěstounské péče a návrhy na rozvod manželství. Dotazy se dále často týkaly jak návrhů na zvýšení či snížení výživného, tak i žádostí o první stanovení výživného. Výrazným trendem je nárůst poradenství ve věci výživného pro zletilé děti, které se stále častěji obrací na poradny v souvislosti se studiem či přerušením školy. Dále bylo výrazně zastoupeno poradenství týkající se rozvodů.

Také se opakovaně poradci setkávají s tím, že klienti nemají přehled o příjmové situaci svého partnera/partnerky, manžela/manželky, se kterým žijí a se kterým se podílejí na nákladech a



výživě dětí. Klienti neví, jakou výplatu mají jejich partneři/partnerky, za co utrácejí, jaké mají další náklady, zda a kolik mají naspořeno na účtu a zda nemají nějaké závazky.

Nově se objevuje častější řešení změny ústavní péče, kdy se klienti dotazují na možnosti návratu dítěte do rodinného prostředí, případně na svěřením dítěte do péče jiné osoby z okruhu příbuzných.

Problémy působí i rozhodování soudu o návrhu na předběžné opatření (viz kazuistika č.9). V situacích, kdy je ohroženo dítě fyzicky i psychicky a dochází evidentně k týrání svěřené osoby, soud nevyhoví návrhu na předběžné opatření ani v situaci, kdy toto doporučí pracovník Oddělení sociálně-právní ochrany dětí.

Stále častěji se na poradny obrací zletilé osoby, které studují, a nejsou schopny si zajistit samostatný příjem. Tito klienti často potřebují pomoc nejen s informacemi o nároku na výživné, ale také s praktickými kroky – jak požádat o zvýšení výživného, jak komunikovat s rodičem nebo jak sepsat návrh k soudu. V důsledku toho se snižuje i věková hranice klientů žádajících o poradenství v uvedené oblasti. Vzhledem ke složité situaci v rodinách je vhodné klást větší důraz na komunikaci, jenž klienta vede k pokusu o mimosoudní dohodu – a teprve pokud není možná, lze doporučit soudní cestu. Poradci vnímají, že je důležité podporovat čerstvě zletilé klienty v tvorbě osobního rozpočtu, což může být klíčové pro jejich plánování budoucnosti (např. při nástupu na VŠ).

Po rozchodu či rozvodu rodičů není výjimkou, že dítě zůstává ve střídavé péči. Tato forma výchovy, ač spravedlivá z hlediska rodičovských práv, s sebou nese praktické, sociální i psychické komplikace – obzvláště pokud rodiče nemají zázemí, flexibilní práci nebo dostatek financí.

Rodič samoživitel pečující o dítě v týdenním střídavém režimu se ocitá v sociálně neudržitelné situaci. Kvůli nutnosti péče o dítě snižuje svůj pracovní úvazek, čímž přichází o značnou část příjmů. Bydlení si často může dovolit jen v objektu, který je oficiálně vedený jako ubytovna. Bývá to jediná dostupná možnost, kam se může nastěhovat okamžitě a za rozumný nájem. Ale protože je byt vedený jako „ubytovna“, nemá nárok na žádné dávky – ani na Příspěvek na bydlení. Přitom tam žije s dítětem jako každý jiný rodič v běžném bytě. Systém sociálních dávek je nastaven tak, že jakákoliv snaha pracovat, byť za nízký příjem, často znemožní nárok na jiné dávky (např. Příspěvek na bydlení, Doplatek na bydlení či Pomoc v hmotné nouzi). Jedinou státní podporou zůstává Příspěvek na dítě – což ale reálně nestačí na pokrytí základních životních nákladů.

Rodič, který se snaží být soběstačný, pracovat a zároveň pečovat o dítě, paradoxně propadá sítím sociálních dávek. Pokud by přestal pracovat, mohl by sice získat větší nárok na pomoc, ale hrozilo by mu, že kvůli absenci stabilního příjmu přijde o střídavou péči a dítě bude svěřeno výhradně druhému rodiči.



Tím se ocitá ve vnitřním i vnějším tlaku – musí pracovat, aby si udržel dítě, ale právě práce mu znemožňuje získat podporu, která by pomohla situaci zvládnout. Jedním z dílčích řešení může být brigádní práce nebo zkrácené úvazky v týdnech, kdy dítě není v péči rodiče. Tato forma výdělku by umožnila udržet si kontakt s pracovním trhem, zvýšit příjem a přizpůsobit pracovní režim střídavé péči.

Zároveň by však bylo třeba legislativních změn, které by zohlednily specifické potřeby rodičů ve střídavé péči:

- Úprava podmínek pro Příspěvek na bydlení (např. i pro ubytovací zařízení, pokud jde o dlouhodobé bydlení),
- Zvýšení limitů příjmů pro nárok na některé dávky,
- Zavedení specifické dávky pro rodiče ve střídavé péči s omezeným úvazkem,
- Podpora psychologické a právní pomoci rodičům v krizové situaci.

Případ rodiče samoživitele ve střídavé péči ilustruje hlubší problém: sociální systém, který místo podpory trestá snahu být samostatný. Beze změn se budou podobné situace opakovat – a ne kvůli osobnímu selhání jednotlivce, ale kvůli mezerám v systému.

Další z poraden upozorňuje na velmi zdoluhavý proces opatrovnictví, když se člen rodiny stane den ze dne neschopen jednat sám za sebe, a jeho příbuzní tak nejsou schopni řešit akutní problémy a dluhy.

V posledních měsících se na poradny obrátilo několik osob s omezenou svéprávností. Zdá se, že v některých případech, kdy je opatrovník město, nastává problém s financemi. Opatrovník je povinen řádně hospodařit s financemi opatrovaného a opatrovníci se v dobré víře snaží naspořit opatrovanému co nejvíce finančních prostředků. Bohužel někdy je částka, kterou opatrovaný obdrží tak nízká, že stěží pokryje jeho základní potřeby (viz kazuistika č.7).

Problémy může také působit situace, kdy rodiče darují dům nebo byt, ve kterém bydlí a nechají si tam služebnost a děti jim pak citelně narušují jejich domácnost tím, že jim přikazují, jak by měli žít a co by v domácnosti měli mít, či jim bez ohlášení do domácnosti chodí a odnášejí věci. Dále se jejich chování vůči rodičům změní k horšímu. Pokud se jedná jen o polovinu domu, tak se třeba dítě zadluží a ohrožuje tak domácnost i svého rodiče, který žije v druhé polovině domu. Také se stává, že služebnost uvedenou mají jen v darovací smlouvě, ale není vložena na katastru nemovitostí, nebo není vůbec sepsána a je to pouze ústní dohoda mezi dětmi a rodiči.

Dále některé poradny naráží na opakované problémy v oblasti dědického řízení, zejména co se týče nedostatečnosti vysvětlení průběhu dědického řízení ze strany notáře, přičemž se vždy nejedná o stejnou osobu notáře.

Posledním zmíněným problémem v této oblasti je, že dlouhodobé ošetřovné může dostávat osoba, jež žije ve společné domácnosti s osobou, která potřebuje ošetřovat. Pro druhá a družku se však vyžaduje stejné místo trvalého pobytu. V dnešní době, kdy stále více lidí žije



**Financováno
Evropskou unií**

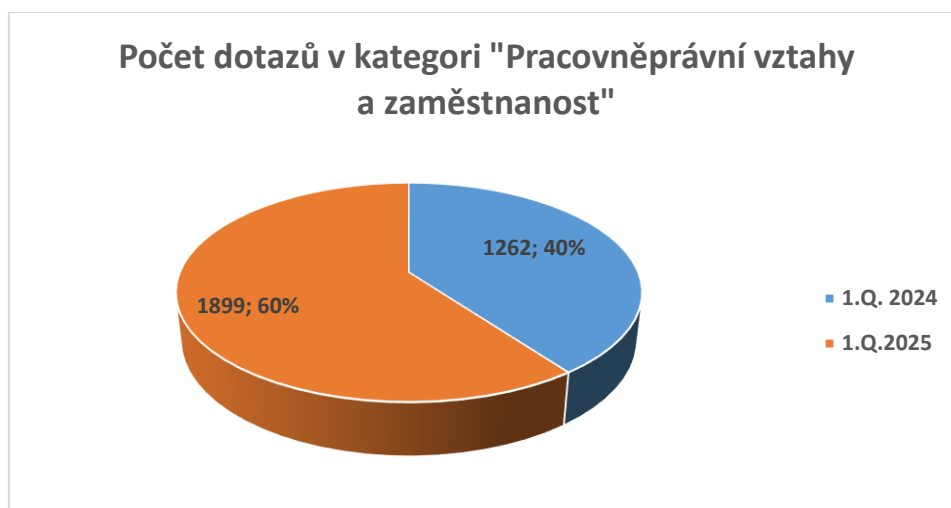
nesezdána může být tato podmínka diskriminující. Místo trvalého pobytu je formální údaj a spolužijící druh a družka nemá vždy hlášeno místo trvalého pobytu na stejném bydlišti.



7. Pracovněprávní problematika

Počet dotazů v kategorii "Pracovněprávní vztahy a zaměstnanost"			
Podkategorie/období		1.Q. 2024	1.Q.2025
4.1.	Vznik pracovněprávního vztahu	70	103
4.2.	Změny pracovněprávního vztahu	75	113
4.3.	Zánik pracovněprávního vztahu	402	710
4.4.	Práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele	396	553
4.5.	Odpovědnost za škodu v pracovněprávním vztahu	44	69
4.6.	Evidence na úřadu práce	144	171
4.7.	Agenturní zaměstnávání	13	7
4.8.	Ostatní	118	173
Pracovněprávní vztahy a zaměstnanost celkem		1262	1899

Zdroj: Equip, Informační systém AOP



V oblasti pracovně právních vztahů jsou v poradnách stále nejčastější dotazy na práva zaměstnanců. Většinou se jedná o ukončení pracovního poměru, vyplacení odstupného, pracovní úrazy či nemoc z povolání atd. Poslední dobou zaznamenaly některé poradny více klientek, které řešily návrat po rodičovské dovolené, kdy je zaměstnavatel už nechtěl zpět přijmout.

Někteří zaměstnavatelé nutí svými nekalými praktikami své zaměstnance k činnostem, které jsou protiprávní např. k řízení vozidla skupiny E, kdy zaměstnanec ještě toto řidičské oprávnění neměl.

V této oblasti byly uvedeny i případy klientů, kteří byli zaměstnáni na dohodu o provedení práce a zaměstnavatel je i několik let udržoval v mylné představě, že je za ně placeno zdravotní a sociální pojištění. Následně však zjistili, že mají u obou institucí i několikaleté dluhy.



Klienti se konkrétně obraceli na poradny s dotazy ohledně skončení pracovního poměru, zejména s výpovědí ze strany zaměstnavatele a podmínkami výpovědi ze strany zaměstnance. Tradiční jsou problémy s ukončováním pracovních poměrů, kdy se zaměstnavatelé snaží přesvědčit zaměstnance k ukončení pracovního poměru dohodou. Není výjimkou ani situace, že zaměstnavatel uvádí jako místo výkonu práce například celý kraj a převedením na jinou pobočku v rámci kraje prakticky přinutí nepohodlného zaměstnance, aby sám ukončil pracovní poměr.

Dále byly hojně řešeny podmínky pracovní smlouvy – zejména smlouvy na dobu určitou a zkušební doba. Významnou část dotazů také tvořila problematika nevyplacené mzdy, kdy klienti často neví, jak v takové situaci postupovat a obrací se na poradnu s žádostí o pomoc při sepisování výzvy k zaplacení.

Zvýšenou pozornost si vyžádala i témata spojená s šikanou na pracovišti. Klienti nevěděli, jak situaci správně identifikovat nebo kam se obrátit. V této souvislosti byly klientům poskytnuty nejen informace o možnostech obrany, ale také podpora při formulaci stížností či podpora při kontaktování Státního úřadu inspekce práce.

Okrajově se řešila témata jako pracovní úrazy a nemoci z povolání, zejména s ohledem na náhradu škody, posuzování příčinné souvislosti s výkonem práce a možnosti odškodnění.

Na jednu z poraden se obrátil klient, který byl v pracovní neschopnosti z důvodu pracovního vyhoření, které mu bylo potvrzeno jeho psychologem. Dlouhodobě zažíval na pracovišti přetížení a bossing ze strany nadřízeného. Pokoušel se situaci řešit výzvou zaměstnavateli, ten však reagoval návrhem, aby klient sám podal výpověď. Klient se chtěl informovat o možnostech řešení bossingu na pracovišti. Na základě tohoto případu a řešených případů v oblasti pracovněprávních vztahů lze pozorovat narůstající počet případů, které se týkají psychické zátěže na pracovišti. Poradci sledují, že klienti častěji přicházejí s příznaky pracovního vyhoření, případně sdělují, že se setkávají s nevhodnými pracovními podmínkami na pracovišti (bossing, nátlak, přetížení). Poradci vnímají, že je potřeba dbát na větší informovanost klientů ohledně jejich práv, konkrétně na právo na důstojné pracovní podmínky.



8. Kazuistiky

Příklad kazuistiky č. 1- oblast bydlení: vyúčtování služeb, vrácení jistoty, zpronevěra, cizinci, diskriminační jednání

Výchozí situace:

Na poradnu se obrátil osobně ve dvou konzultacích klient ve věku 45 let. Klient měl pronajatý byt do podnájmu přes agenturu - nájemce ULOV DOMOV. Klient byl Ukrajinec, legálně žijící na území ČR, pracující, bez přátel a rodiny. Byt užíval řádně, dokonce sám na své náklady byt zhodnotil, provedl tam opravy, na které nájemce přes veškeré výzvy nereagoval. Smlouva byla uzavřena do 30.9.2024. Při uzavírání smlouvy bylo klientovi sděleno, že bude platit kauci 15 000 Kč. Při podpisu formulářové smlouvy byla však uvedena částka jistoty 30 000 Kč. Žena, která s ním smlouvu uzavírala, ho ujistila, že je to z důvodu, že nebude muset platit nájem poslední měsíc trvání podnájmu, že bude stržen z jistoty. Při skončení podnájmu tedy klient vycházel z uvedeného a nájem neuhradil v domněnání, že mu zbytek z kauce pošlou automaticky na účet. Ze smlouvy o podnájmu toto ujednání však nevyplývá. Klient se od září domáhal vrácení části jistoty, avšak marně. Komunikoval skrze email s ULOV DOMOV od října 2024. Poté mu přišla výzva na uhrazení posledního nájmu navýšená o pokutu za pozdní placení plus náklady za pověření k vymáhání jinou společností. Klient vše řešil telefonicky a bylo mu potvrzeno, že žádnou pokutu hradit nemusí. Nicméně v březnu mu ULOV DOMOV sdělil, že mu z kauce strhávají 7 221 Kč, z toho jde o pokutu 3 500 Kč za pozdní platbu posledního nájmu, další částky jsou za teplou vodu, osvětlení, úklid společných částí apod. a pak ještě 5.635 Kč za zálohy v rámci spotřeby plynu a elektřiny. Společnost mu nabízí poslat 17.143 Kč, pokud přistoupí na dohodu o vyrovnání. Pokud na ni nepřistoupí, tak jen 90% z této částky. Klient na to reagoval, že s navrženým postupem souhlasí, ale stejně neobdržel žádné peníze a návrh dohody o vyrovnání také neobdržel.

Popis problému – zakázka:

Klient neví, co má dělat. Žije v ČR dlouho, ale jazyková a právní bariéra je zřejmá. Klient chce vědět, co může dělat a jak má postupovat. Přístup se mu nelíbí, ale chtěl by získat aspoň část peněz.

Intervence/Možnosti řešení:

Klientovi byly vysvětleny možnosti stran vrácení kauce. Klient má i ve smlouvě ujednání, z něhož vyplývá, že nájemce vrátí kauci ihned po předání bytu, na což má klient i protokol- mohl tedy hned záhy poslat předžalobní výzvu na úhradu a domáhat se vydání částky soudní cestou. Klient uvedl, že v tuto chvíli požaduje vrácení minimálně částky 17.143 Kč a pak že by



řešil další část kauce. Jak sám uvedl, cítí, že porušují jeho práva, protože mají za to, že se nebude bránit soudní cestou, jelikož je to běh na dlouhou trať, a navíc je cizinec.

Klientovi byla napsána předžalobní výzva, z níž jasně vyplývá, že klient požaduje okamžité uhrazení částky, kterou mu sama společnost nabízí s poukazem na to, že by se to jinak dalo vyhodnotit jako zpronevěra nebo bezdůvodné obohacení. Klientovi poradci navrhli poslat dokument emailem v kopii a dále poštou na adresu ULOV DOMOV.

Klient přišel na další konzultaci, kde mu opět emailem opakují, že mu nevyplatí 17. 143 Kč, jelikož neakceptoval dohodu o vyrovnání. Tuto dohodu ale v návrhu neobdržel. Znovu byla sepsána další výzva, v níž byla společnost upozorněna na možnost dopouštění se trestného činu zpronevěry. Klient obdržel kontakt na Sdružení obrany spotřebitele a Dtest. Bylo mu navrženo podat trestní oznámení na společnost ve smyslu zpronevěry a byl upozorněn na skutečnost, že má právo požadovat úroky ze zadržené kauce ode dne složení do jejího vyplacení.

Zpětná vazba:

Klient je cizinec, který důvěřoval ústním sdělením zaměstnanci ULOV DOMOV. Ale v písemné podobě si smlouvu řádně nepročel. Je zde jazyková bariéra a neznalost práv a povinností. Pokud klient vydrží ve svém snažení, mohl by docílit minimálně části jistoty. Zbytek by mohl vymáhat soudní cestou. Je to časově náročné, důkazní břemeno je na žalobci a platí se soudní poplatek. Klient odcházel s tím, že děkuje za pomoc a že vytrvá.

Prognóza:

Pokud i nadále klient vytrvá a bude vidět, že za ním někdo stojí a pomáhá mu s danou situací, je možné, že společnost tzv. změkne a vyplatí mu alespoň avizovanou částku 17.143 Kč. Není od věci podat trestní oznámení, aby si podobné společnosti netroufaly zadržovat cizí peníze dle jejich vnitřních nařízení, která poškozují práva slabší strany.

Citované zdroje:

89/2012 Sb. občanský zákoník

OP Brno – vypracované vzory návrhů, vzory žádostí



Příklad kazuistiky č. 2- dluhy, sociální dávky, rodina – otcovství, oddlužení, příspěvek na bydlení, určení otcovství

Výchozí situace:

Na poradnu se v průběhu ledna 2025 obrátil muž ve věku 35 let. Klient má 7 věřitelů, jedná se o nebankovní společnosti Creamfinance, LeaderFin, Proficredit, Provident, Swissfund, VZP – náklady ambulantní péče jeho přítelkyně. Dalším věřitelem je souseď, u které si v září 2024 půjčil 65 000 Kč. Celkové závazky klienta poradci odhadli na 250 000 Kč. S placením závazků je v prodlení, ne delším než 3 měsíce. Věřitelé mu zasílají upomínky, někteří zahájili inkasní vymáhání. Poslední půjčku si klient vzal v říjnu 2024 ve výši 100 000 Kč, pomocí níž chtěl uhradit závazky stávající. Na tuto půjčku ale neposlal žádnou splátku. Většina závazků jsou jednorázové půjčky splatné do 30 dnů. Klient od prosince neplatí žádnému z věřitelů. Klient přináší smlouvy a dokládá upomínky a další komunikaci s věřiteli. Klient je zaměstnaný na dobu neurčitou u společnosti FedEx. Čistý příjem uvádí 30 000 Kč. Klient žije s partnerkou a jejich 8 měsíčním synem. Neuvádí žádné problematické vztahy v rodině, ale z důvodu opomnění není u svého syna veden v rodném listě jako otec. Partnerka je na rodičovské dovolené, její příjem je asi 14 000 Kč a zřejmě ještě pobírá nějaké dávky, ale klient o nich nemá přehled. Společně s nimi žije v domácnosti také partnerčino starší dítě. Klient bydlí v pronajatém bytě, jedná se o studio, zřejmě není zkolaudováno na bydlení- nájemné činí 12 000 Kč.

Popis problému – zakázka

Klient chce pomoci s dluhy, chce je sloučit a zvažuje insolvenční.

Intervence / Možnosti řešení

V průběhu několika konzultací poradce s klientem probral podrobně jeho příjmy a výdaje, resp. příjmy a výdaje domácnosti a navrhl možnosti zvýšení příjmů a snížení výdajů. Zvýšení příjmů by mimo jiné bylo možné docílit i uplatněním nároku na daňovou slevu na dítě, pokud by byl klient jako otec v rodném listu dítěte, jelikož dítě je s ním v domácnosti. Dále probrány možnosti nároku na sociální dávky- např. Příspěvek na bydlení, Přídavek na dítě, pokud již přítelkyně tyto dávky nepobírá. O nárocích na tyto sociální dávky byl klient seznámen podrobněji později. Poradce prošel dokumenty a korespondenci, kterou má klient k půjčkám. Z důvodu přehlednosti byl udělán rozpis závazků a jejich aktuální stav. Poradce klientovi navrhl oslovit jednotlivě věřitele s žádostí o splátkový kalendář, aby měsíční objem splátek nedosahoval nebo dokonce nepřevyšoval příjem domácnosti. Klient byl upozorněn na to, že věřitelé nemusí vyhovět. Navrženo také posílat alespoň určitou částku, aby se dluh snižoval a



aby věřitelé v rámci insolvenčního řízení nenamítali nepoctivý záměr nebo nepodávali trestní oznámení na úvěrový podvod. Probráno téma „sloučení dluhů“ tzv. konsolidaci, ale s velkou pravděpodobností by byla zamítnuta, jelikož je klient po splatnosti u všech svých závazků a některé ani nezačal splácet. Poradce se také vyjádřil k postupům a oprávněním inkasních agentur/oddělení, které klienta oslovují upomínkami a výzvami. Klient také může u každého závazku zahájit řízení u Finančního arbitra o neplatnosti úvěru. Finanční arbitr prověří, zda věřitel posoudil úvěruschopnost klienta dle požadavků zákona. Poradce vysvětlil postup včetně sepisu návrhu a také klienta upozornil, že pokud Finanční arbitr vysloví, že je smlouva neplatná, je klient povinen vrátit věřiteli půjčenou jistinu. Dále se poradce s klientem věnoval podmínkám novely insolvenčního zákona - oddlužení, probrán úpadek a hrozící úpadek dle §3 insolvenčního zákona. Klient splňuje podmínky vstupu do oddlužení, vypočtena orientační výše splátky ve výši 11 300 Kč a výše nezabavitelné částky 18 600 Kč vzhledem k výši nákladů bydlení a celkové situaci rodiny (partnerka na rodičovské dovolené, nepracuje). Klient byl také upozorněn, že pokud není jako otec veden v rodném listě dítěte, nelze brát dítě pro účely výpočtu insolvenční splátky jako vyživovanou osobu. Započtení dítěte by zvýšilo nezabavitelnou částku o 2000 Kč. Klientovi před vstupem do oddlužení navrženo začít hradit věřiteli, kterému nezaplatil zatím nic, protože by tento věřitel mohl namítat nepoctivý záměr. Jelikož se klient v průběhu konzultace vyjadřoval, že je jeho záměrem vstoupit do insolvence, poradce s klientem probral, co si nachystat na vstup do oddlužení, co bude potřeba jako přílohy návrhu a byl mu sdělen proces od přípravy návrhu až po rozhodnutí o osvobození.

Poradce s klientem také probral postup při určení otcovství dle §779 Občanského zákoníku. Bude-li klient uveden v rodném listu dítěte, lze uplatnit slevu na dítě a docílit vyššího čistého příjmu (na internetovém kalkulátoru vypočten čistý příjem při uplatnění slevy na dítě) a zároveň se tím zvyšuje nezabavitelná částka v insolvenční. Klientovi byl sdělen postup, jak otcovství určit prohlášením na matrice a bylo mu doporučeno určit otcovství ideálně před vstupem do oddlužení. Klientovi sděleno, že určení otcovství a prohlášení o tom, že s dítětem sdílí společnou domácnost, může mít vliv na sociální dávky, jelikož je společně posuzovaná osoba pro nárok na dávky. Poradce klienta informoval o podrobnostech k nároku na Přídavek na dítě a Příspěvek na bydlení dle zákona o státní sociální podpoře. Bylo navrženo podrobně probrat s přítelkyní, zda a co pobírá. U Příspěvku na bydlení je vhodné ověřit u pronajímatele, zda je byt zkolaudován jako prostor k bydlení, jinak zřejmě by byl nárok zamítnut. Klient byl poradcem instruován, jak si lze orientačně vypočítat, zda by byl nárok a jak podat žádost. Klientovi byla navržena opakovaná konzultace k podrobnostem a nápomoci při vyplnění formuláře a pomoc s online žádostí. Dále byl klientovi sdělen možný nárok na Příspěvek na dítě, předány potřebné letáky a proveden výpočet životního minima rodiny a výše Příspěvku na dítě dle stáří dítěte.



**Financováno
Evropskou unií**

Zpětná vazba

Klient se rozhodl vstoupit do oddlužení. Poradnou byl sepsán a podán návrh. Soud vstup do oddlužení povolil dne 19.3. K otázkám určení otcovství a sociálních dávek klient sdělil, že jej přítelkyně do rodného listu uvést nechce, nějaké dávky bere, ale neřekla mu, co konkrétně. Nechce to řešit.

Prognóza

Zvládání nákladů rodiny do budoucna by jistě bylo nejen pro klienta, ale i pro jeho rodinu snazší, pokud by se klient rozhodl nárokovat všechny navržené postupy (uplatnění slevy na dítě, dítě jako vyživovaná osoba v insolventci, sociální dávky atd). Ovšem poradci neznají podrobné informace o celkové situaci domácnosti, zejména příjmy a dávky, které partnerka pobírá. Lze předpokládat, že přítelkyně některé dávky pobírá a zřejmě je pro ni výhodnější, pokud není klient uveden jako otec.

Citované zdroje

Insolvenční zákon č.182/2006 Sb.

Zákon o státní sociální podpoře č.117/1995 Sb.

Občanský zákoník č.89/2012 Sb.



Příklad kazuistiky č. 3- dluhová problematika- exekuce, oddlužení, náklady oprávněného

Výchozí situace:

Klientka se úspěšně oddlužila a přišel jí exekuční příkaz na dluh za právní služby advokátní kanceláře jednoho z věřitelů, který měl podanou přihlášku i v oddlužení, a i zde byly právní služby této advokátní kanceláře nárokovány. Klient má za to, že byl dluh vymóžen v rámci oddlužení a zbytek měl být odpuštěn viz usnesení o oddlužení. Neví si tedy rady, a tudíž se obrací na poradnu.

Popis problému – zakázka:

Klientka má za to, že se úspěšně oddlužila a že od tohoto dluhu byla také osvobozena. Chce situaci řešit, ale neví, jak k ní přistupovat, proto se obrátila na poradnu. Klientka je z celé situace velmi nepříjemně překvapena, jelikož měla za to, že již oddlužením vše vyřešila.

Intervence:

Poradkyně mapovala situaci a zjistila, že z exekučního příkazu vyplývá, že byl vydán během oddlužení a je na částku za právní služby advokátní kanceláře, která poskytovala služby jednomu z věřitelů. Věřitel pohledávku prodal advokátní kanceláři, která si následně od soudu opatřila exekuční titul a pověřila exekutora, který následně vydal exekuční příkaz. Náklady oprávněného byly zahrnuty a přihlášeny v rámci oddlužení a byly z velké části zaplacený, jelikož klientka se oddlužila poměrně vysokým procentem. Poradkyně klientce navrhla sestavení návrhu na zastavení exekuce, s čímž klientka souhlasila. Dále navrhla podat stížnost na Exekutorskou komoru ČR. Poradkyně s klientkou sestavila návrh na zastavení exekuce, kde popsala celou situaci. Klientka měla ještě nějaký čas na zaplacení poloviční částky za náklady na exekutory. Klientka měla obavy, že pokud ji exekuce nebude zastavena, tak bude muset později zaplatit celou částku za náklady na exekutora. Poradkyně zjistila, že je možné zaplatit sníženou částku na jistotní účet a pokud bude exekuce zastavena, tak bude jistota v plné výši klientce vyplacena. Pokud by zastavena nebyla, tak poslouží k zaplacení exekuce. Klientka kontaktovala exekutorku a požádala ji o číslo jistotního účtu, kam by jistotu měla poslat. Exekutorka ji číslo jistotního účtu poslala. Klientka zaplatila jistotu a následně poslala návrh na zastavení exekuce. Klientka se po několika týdnech ozvala s tím, že exekuce byla zastavena a jistota ji bude vyplacena. Všechny poskytnuté informace byly pro klientku dostačující a nepožadovala další doplnění či vysvětlení.



Financováno
Evropskou unií

Zpětná vazba:

Klientka byla s poskytnutými informacemi spokojena a byla ráda, že exekuce byla zastavena a budou ji vráceny peníze za jistotu, kterou exekutorce poslala. Klientka zvažuje, že za asistence poradny podá stížnost na exekutorku na Exekutorské komoře ČR.



Příklad kazuistiky č. 4- oblast sociálních dávek: Příspěvek na bydlení

Výchozí situace:

Klientka uvedla, že žije sama s dcerou a jelikož jí nestačí příjmy k pokrytí nákladů na bydlení, chtěla si požádat o Příspěvek na bydlení. Bylo jí však řečeno, že musí doložit příjmy otce dcery, neboť jsou společně posuzovanými osobami. Sdělila, že nespatřuje důvod, neboť spolu již 8 let nežijí a ráda by věděla, zda má na toto Úřad práce nárok. Klientka dále uvedla, že její příjem je 17 000 Kč, celkové náklady na bydlení jsou však 16 000 Kč, a tak si chtěla požádat o Příspěvek na bydlení. Uvedla, že žije pouze sama s dcerou, nájemní smlouva je napsána také pouze na ni s dcerou a bývalý partner - otec dítěte, v nájmu nikdy psaný nebyl.

Dodala, že dceru oficiálně nemá v péči, ale minulý týden již podala k soudu Návrh na svěření dcery do péče. Uvedla, že jí úřednice na Úřadu práce sdělila, že příjmy otce dítěte budou pro účely posouzení nároku na dávky posouzeny také a vyloučit ho může klientka až po třech měsících, případně po vydání rozsudku soudu.

Klientka doplnila, že podala k soudu návrh, že se s bývalým partnerem dohodli na péči a výživném na dceru. Uvedla, že tento návrh úřednici na Úřadu práce doložila, ale to prý k vyloučení otce dítěte ze společné domácnosti nestačí.

Zakázka:

Klientka si vyžádala informaci, zda je Úřad práce oprávněn pro účely posouzení nároku na Příspěvek na bydlení požadovat doložení příjmů otce dítěte.

Intervence:

Klientka byla ze strany poradce vyslechnuta a pochopena. Využít dávky Příspěvku na bydlení je správné rozhodnutí. Klientce bylo nabídnuto dohledání a předání informací s tím, že její dotaz může být zkonzultován anonymně k její osobě i s kompetentním úřadem - klientka souhlasila. Klientka byla informována, že si může pro dohledané informace zavolat týž den.

Při následující konzultaci byla klientka informována, že se poradce snažil její dotaz zkonzultovat s Úřadem práce v Ostravě i v Hlučíně, ale jelikož je však po úředních hodinách, nikam se nedovolal. Byla dále informována, že se poradce snažil její dotaz zkonzultovat i s Call centrem Úřadu práce, kde však byla přetížená linka a telefon byl několikrát odpojen.

Klientce bylo sděleno, že partner, ani bývalý partner nejsou ze zákona automaticky společně posuzovanými osobami- viz Zákon o životním a existenčním minimu. Poradce také ověřil, že by pro účely vyloučení bývalého partnera ze společně posuzovaných osob měla stačit dohoda



mezi partnery o výživě a výchově. Na základě této dohody a nájemní smlouvy již může Úřad práce předpokládat, že klientka s otcem dítěte nežije. Jestliže však klientka narazila na úředníka, kterému toto nestačí, je možné nechat dohodu schválit soudem. Dohoda by měla být soudem schválena rychleji než návrh na svěření do péče, neboť dohodu na základě úředně ověřených podpisů soud jen potvrdí, kdežto při návrhu se musí soud zabývat dokazováním a vše déle trvá. Klientka byla informována, že nelze vést u soudu řízení o dohodě i o návrhu, a tak je možné návrh na svěření dcery do péče stáhnout a nechat si pouze soudem potvrdit dohodu.

Klientka si může nechat soudně potvrdit dohodu o péči a výživném. Klientka může vzít zpět návrh na svěření dcery do péče. Klientce bylo také sděleno, že dle jejího vyjádření podala k soudu něco mezi návrhem a dohodou. Jelikož se však dokument nazývá "návrh" a nejsou zde úředně ověřené podpisy rodičů, bude ho soud jako návrh brát a rozsudek tak bude déle trvat. Dohoda o péči by mohla být soudem schválena dříve než za tři měsíce, ale záleží na zaneprázdněnosti soudů. Klientka byla informována, že pokud se dohoda o svěření dcery do péče nestihne soudem schválit do tří měsíců, je možné otce dítěte vyloučit z okruhu společně posuzovaných osob.

Zpětná vazba:

Klientce byly předány informace k možnému vyloučení otce dítěte z okruhu posuzovaných osob. Klientka poděkovala a uvedla, že s otcem dítěte vychází poměrně dobře, sepíše spolu tedy dohodu a nechají ji potvrdit soudem. Za veškerou pomoc poděkovala.



Příklad kazuistiky č. 5- oblast sociálního zabezpečení- nemocenská

Výchozí situace:

Klient zaslal e-mail, ze kterého vyplynulo, že mu byla ukončena podpůrčí doba nemocenské. V zaměstnání s ním měl být rozvázán pracovní poměr pro zdravotní nezpůsobilost. Klient uvedl v e-mailu své telefonní číslo a byl kontaktován telefonicky. Klient doplnil, že byl na nemocenské od července roku 2023 a dvakrát si ji nechal prodloužit. Trpěl rakovinou štítné žlázy a poté se přidaly problémy s kotníkem na noze. Klient uvedl, že podpůrčí doba pro nemocenské dávky mu skončila v listopadu 2024, už ji nenechával prodloužit. Klient je ještě zaměstnán, ale už mu bylo sděleno, že dostane výpověď bez odstupného z důvodu, že pozbyl zdravotní způsobilost. Po domluvě se zaměstnavatel bude po dobu výpovědní lhůty doma a bude dostávat mzdu. Klient uvedl, že ohledně invalidního důchodu obdržel pouze posudek o invaliditě, kde byl jeho zdravotní stav posouzen na snížení pracovní schopnosti o 30%. Klient dodal, že rozhodnutí ČSSZ ještě nemá. Byl informován posudkovou komisí, že si může žádat o statut osoby zdravotně znevýhodněné, ale neví, co to pro něj znamená.

Zakázka:

Klient si vyžádal informace, zda si může ještě žádat o prodloužení podpůrčí doby nemocenské, co může dělat, když mu nepřiznali invalidní důchod a co by pro něj znamenal statut osoby zdravotně znevýhodněné.

Poradce dohledal požadované informace a následně došlo k jejich předání. Klientovi byla poskytnuta emoční podpora v jeho situaci, kdy trpí vleklými zdravotními potížemi a obává se o finanční zajištění. Byl informován, že o prodloužení podpůrčí doby nemocenské již nyní žádat nemůže, to lze jen do třech měsíců od ukončení podpůrčí doby, která v jeho případě skončila v listopadu. Klient má právo poté, co mu bude doručeno rozhodnutí ČSSZ podat námitky proti rozhodnutí ČSSZ, a to do 30 dnů od doručení rozhodnutí o nepřiznání invalidního důchodu. Klient byl informován, že mu v poradně může být poskytnuta pomoc s přípravou těchto námitek. Klient může podat námitky do 30 dnů od doručení rozhodnutí o nepřiznání invalidního důchodu.

Klientovi bylo vysvětleno, že díky statutu osoby zdravotně znevýhodněné bude mít lepší pozici na Úřadu práce. I když mu nevznikne nárok na výplatu příspěvku, jeho případný nový zaměstnavatel dostane příspěvek na jeho mzdu, což motivuje zaměstnavatele k zaměstnávání osob se zdravotním znevýhodněním. Žádost o statut osoby zdravotně znevýhodněné se podává také na OSSZ příslušné dle místa trvalého pobytu.



**Financováno
Evropskou unií**

Při konzultaci č.2 se klient dostavil k další konzultaci a uvedl, že mu bylo nyní doručeno rozhodnutí ČSSZ o nepřiznání důchodu. Předložil rozhodnutí k nahlédnutí. Z rozhodnutí vyplynulo, že ČSSZ nevzala v potaz ani procentuální navýšení snížení pracovní schopnosti lékaře posudkového lékaře o 10 % s přihlédnutím k náročnosti profese (tedy celkové snížení pracovní schopnosti dosáhlo 30 %) a v rozhodnutí uvedla pouze snížení pracovní schopnosti o 20 %.

Klient dodal, že nechápe, když se přiznává invalidní důchod při 35 % snížení pracovní schopnosti, proč mu posudkový lékař nepřiznal těchto 35%. A už vůbec není jasné, proč toto snížení není zohledněno v rozhodnutí ČSSZ. Je rozhodnutý podat námitky. Uvedl, že ho čeká další operace, a i tak se obává, že už zůstane o berlích.

Zakázka:

Klient požádal o pomoc s přípravou námitek proti rozhodnutí ČSSZ o nepřiznání invalidního důchodu. Poradce tedy dohledal požadované informace a následně došlo k jejich předání. Poradce překvapilo, že při vydání rozhodnutí ČSSZ nezohlednila další navýšení procentuálního poklesu pracovní schopnosti z 20% na 30% s ohledem na náročnost profese. Klientovi byla poskytnuta pomoc s přípravou námitek proti rozhodnutí ČSSZ o nepřiznání invalidního důchodu.

Vyhodnocení zakázky:

Klientovi byla poskytnuta pomoc s přípravou námitek proti rozhodnutí ČSSZ o nepřiznání invalidního důchodu. Klient poděkoval a uvedl, že námitky co nejdříve předá na příslušnou OSSZ.



Příklad kazuistiky č. 6- oblast sociálního zabezpečení: nemocenská

Výchozí situace:

Klientka byla na dlouhodobé nemocenské a podala si žádost o invalidní důchod. Klientka sdělila, že zjistila, že 31.3. rozhodla ČSSZ o tom, že jí ukončí nemocenskou zpětně k 6.3.2025, toto rozhodnutí jí přišlo 4.4.2025. Invalidní důchod jí byl zpětně přiznán od 3.1.2025. 7.4.2025 obdržela dopis s rozhodnutím o uznání invalidity I. stupně. Uvedla, že jí tak od 6.3. do 4.4. vznikla mezera, kdy nenavštěvovala zaměstnání a najednou nebyla ani na nemocenské. Klientka nyní neví, co má teď dělat, protože má obavy, aby s ní zaměstnavatel nerozvázel pracovní poměr.

Zakázka:

Klientka si vyžádala informaci, jak je možné, že jí ČSSZ neinformovala dříve o tom, že má mít zrušenou nemocenskou. Poradce dohledal požadované informace a následně došlo k jejich předání. Klientce bylo sděleno, že souběh nemocenské a invalidního důchodu nelze. Co se týče zaměstnavatele, mohla by se s ním domluvit na tom, že bude mít neplacené volno. Toto je vše ale na komunikaci se zaměstnavatelem. Dále jí bylo sděleno, že zřejmě došlo k chybě ze strany lékaře a ČSSZ. Může tak na tyto subjekty podat stížnost za neposkytnutí zásadních informací. Bylo domluveno, že pracovník poradny kontaktuje call centrum ČSSZ, kde zjistí, jak je možné, že k této prodlevě došlo.

S klientkou následně proběhla další konzultace. Klientce bylo předáno vyjádření pracovnice ČSSZ. Jedná se o to, že po posouzení měl lékař klientku informovat, že jí bude ukončovat nemocenskou. Protože souběh není možný, mohlo se stát, že by pak vracela veškeré nemocenské dávky tj. od ledna do dubna. Se zaměstnavatelem se klientka může domluvit, že jí vystaví neplacené volno a ona si doplatí zdravotní a sociální pojištění. Klientce bylo sděleno, že v legislativě toto posouzení najdeme. Po posouzení běží 30 dnů, kdy má lékař oznámit pacientovi, že mu bude ukončena nemocenská. Zdravotní pojištění určitě bude muset klientka doplatit – podrobnější informace si zjistí na zdravotní pojišťovně. Co se týče sociálního pojištění, tak to zjistí klientka na OSSZ s tím, že toto pojištění není nutné hradit, ale v jejím případě existuje možnost, že by to klientce mohlo uškodit v nároku na invalidní důchod. Je potřeba mít splněnou potřebnou dobu pojištění, a tak bude lepší, když si toto ověří na OSSZ. Klientka rovněž může podat stížnost, jak na lékaře - lékařská komora, tak i na ČSSZ. Zároveň jí poradce sdělil, že zaměstnavatel na náhradní volno nemusí přistoupit.



Financováno
Evropskou unií

Zpětná vazba:

Klientce byly předány informace od pracovnice call centra ČSSZ. Dále jí byly tyto informace potvrzeny z webu amelie-zs.cz. Nyní závisí na komunikaci se zaměstnavatelem. Pokud by jí dal neplacené volno, pak by si musela doplatit zdravotní a sociální pojištění. Na základě doplacení pojištění může kontaktovat zdravotní pojišťovnu a OSSZ.



Příklad kazuistiky č. 7- další oblasti: omezení svéprávnosti, částka, se kterou může opatrovaný samostatně nakládat, dluh

Výchozí situace:

Klient je omezen na svéprávnosti. Opatrovníkem je pracovník městského úřadu. Klient pobírá invalidní důchod ve III. stupni a také pracuje. Opatrovník hradí nájemné a dovoz obědů. Částka, se kterou klient může volně nakládat je 1000 Kč týdně. Z této částky si klient hradí potraviny (kromě obědů), drogerii a nezbytné věci.

Popis problému – zakázka:

Klient se cítí omezován, jelikož z částky 1 000 Kč si po zaplacení nutných výdajů nemůže již nic koupit, byť by šlo o maličkost jako je květina do bytu, hrnek atd. Klient si nemůže zajít do kina, ani do kavárny, a to ani výjimečně. Klient je mladý muž a chtěl by žít plnohodnotný život jako jeho vrstevníci. Možností je požádat soud o navýšení částky, se kterou může klient volně disponovat.

Intervence:

Poradkyně informovala klienta o této možnosti a klient souhlasil. Klient by chtěl týdenní částku zvýšit na 3 000 Kč. Poradkyně návrh sepsala a informovala klienta, že soud může návrh zamítnout nebo stanovit nižší částku než kterou klient požaduje.

Za nějaký čas se klient opětovně dostavil do poradny a sdělil poradkyni, že soud již proběhl a klientovi byla navýšena částka, se kterou může volně disponovat, na 1 500 Kč týdně. Panu Pavlovi to přijde neadekvátní, zvláště, když nově opatrovník přestal hradit obědy a klient si je tedy zajišťuje sám. Jelikož již uplynula lhůta pro odvolání, sepsala poradkyně nový návrh na navýšení částky, kde uvedla výdaje klienta, které by měl hradit z částky 1 500 Kč. Návrh nyní čeká na projednání, nicméně klient navštívil opětovně poradnu s dalším problémem.

Jelikož klient nedokázal vyjít s financemi, půjčil si ze zastavárny 3 500 Kč. Vrátit má do týdne 4 000 Kč. Poradkyně vysvětlila klientovi, že by měl celou situaci řešit s opatrovníkem, který by měl dluh uhradit, ale pouze ve výši jistiny. Poradkyně také vysvětlila klientovi, že takovým jednáním se může dostat do vážných problémů a ve výsledku na tom bude finančně ještě hůř.



Financováno
Evropskou unií

Prognóza:

Prognóza je v tomto případě nejistá. Vzhledem k cenám potravin a dalších základních věcí je částka 1 500 Kč týdně opravdu nízká. Nicméně rozhodnutí soudu se nedá předvídat.

Zpětná vazba:

Ke zpětné vazbě od klienta prozatím nedošlo.



***Příklad kazuistiky č.8- oblast sociálních dávek- Dávky hmotné nouze, odvolání,
stížnost***

Výchozí situace:

Klientka si požádala o Dávky hmotné nouze. Na základě žádosti ji navštívila sociální pracovnice z Úřadu práce (dále jen „ÚP“) na sociální šetření. Klientka žije v domácnosti sama se svým nezletilým dítětem, avšak sociální pracovnice při výkonu sociálního šetření našla v bytě i muže. Klientka pracovníci sdělila, že se jedná o jejího bratra, který tu přespal a má svůj domov a rodinu. Pracovnice Úřadu práce si však tento fakt nenechala vymluvit a zapsala to do protokolu o sociálním šetření. Klientka byla tak následně předvolána na Úřadem práce, aby událost vysvětlila. Klientka opětovně uvedla, že se jednalo o bratra, přičemž pracovnice jí toto tvrzení nevěřila a sdělila jí, že se jedná o jejího partnera a Dávky hmotné nouze jí nebudou přiznány, protože zatajuje informace. Navíc pracovnice neustále klientce vyhrožovala tím, že se podívá na její Facebook účet a využije ho k zamítnutí dávky.

Popis problému – zakázka:

Klientka se obrátila na poradnu, protože neví, jak se proti tomuto může bránit.

Možnosti řešení:

Klientka si může stěžovat vedoucí pracovníci a taktéž může podat stížnost k Ministerstvu práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) nebo vyčkat na rozhodnutí o zamítnuté Dávce hmotné nouze a následně se odvolat k MPSV.

Intervence:

Poradkyně s klientkou probrala celou situaci. Poradkyně s klientkou nejprve probrala skutečnost, že příspěvky na Facebook účtu stále nejsou důkazním materiálem pro nepřiznání nároku na Dávky hmotné nouze. Dále poradkyně klientce doporučila, aby se i bratr ozval Úřadu práce, kde prohlásí, že je jejím bratrem a má jinou domácnost.

Poradkyně klientku také informovala, že v tuto chvíli má možnost řešit situaci s vedoucím pracovníkem oddělení dávek hmotné nouze na Úřadu práce a rovněž má možnost podat stížnost k MPSV, kde se jejím postupem vůči klientce budou zabývat. Klientka však do těchto radikálností nechce vstupovat, protože se bojí dalšího nátlaku ze strany pracovnice Úřadu práce, když s ní musí nadále spolupracovat.



**Financováno
Evropskou unií**

Jako poslední možnost poradkyně klientce vyslovila, že musí vyčkat na rozhodnutí o nároku na Dávky hmotné nouze, kde bude vysloven důvod zamítnutí a následně se proti tomu odvolat.

Prognóza:

Prognóza je v tomto okamžiku nejistá. Klientka bude muset vyčkat na konání Úřadu práce, aby sama poté mohla zvolit další kroky.

Zpětná vazba:

Ke zpětné vazbě od klientky prozatím nedošlo.



Příklad kazuistiky č.9- rodinná problematika: předběžné opatření, domácí násilí, návykové látky, nezletilý

Výchozí situace:

Klientka žila v předchozím bydlišti se svým (nyní bývalým) partnerem, se kterým má tříletého nezletilého syna a pár let podíleli na společné domácnosti. Z důvodu fyzického (topení klientky, zlomené kosti na prstech, útoky pěstí, atd.) a psychického (urážky, vyhrožování smrtí, atd.) průkazného týrání a prohlubující se drogové závislosti (bývalého) partnera utekla klientka se svým nezletilým synem do vedlejšího města, kde nyní bydlí. Partnerova drogová závislost došla do bodu, kdy v místě bydliště vařil pervitin i za přítomnosti klientky a nezletilého syna. Ve vaření pervitinu nadále bývalý partner pokračuje. Celou skutečnost o útěku klientka nahlásila na Policii České republiky.

Popis problému – zakázka:

Příprava a sepis předběžného opatření

Intervence:

Klientka si sama vyhledala občanskou poradnu a požádala o termín poradenství. S pomocí občanské poradny si klientka podala návrh na svěření dítěte do péče a úpravu výživného na nezletilého syna, souběžně s tímto návrhem podala i návrh na předběžné opatření. K tomuto předběžnému opatření si klienta zajistila materiální důkazy od lékařů, psychologa, intervenčního centra, pracovnice OSPOD a Policie ČR. Předběžné opatření však bylo zamítnuto soudem a nebylo přípustné se vůči tomuto rozhodnutí odvolat. Nyní klientka čeká na vyjádření soudu k návrhu na svěření nezletilého dítěte do výhradní péče a úpravu výživného. Domnívá se, že by přezkum k ničemu nevedl a nové skutečnosti prozatím nemá.

Možnosti řešení:

- Pokusit se podat návrh na přezkum
- Nový návrh na předběžné opatření – pokud by vznikly nové skutečnosti



Prognóza:

Klientka by mohla podat návrh na přezkum řízení k nadřízenému soudu. Pokud by vznikly nové skutečnosti, mohla by klientka podat nový návrh na předběžné opatření. Klientka bude čekat na vyjádření soudu v hlavním řízení o úpravě péče a výživného na nezletilého.

Zpětná vazba:

Klientka v situaci podniká kroky k vyřešení situace a průběžně informuje poradnu o průběhu situace.

Citované zdroje:

- Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
 - § 452 zákona o zvláštních řízeních soudních
 - § 400 a násl. – předběžná opatření obecně
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
 - § 888–891 – úprava styku rodiče s dítětem
 - § 875 a násl. – péče o dítě
 - § 872 – zájem dítěte jako základní zásada
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (OSŘ)
 - § 74–77a OSŘ – úprava předběžných opatření (obecně)
- Listina základních práv a svobod (LZPS)
 - čl. 32 odst. 4 LZPS